

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie z powództwa B.K.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w E.

o zapłatę

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 6 września 2023 r.,

wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego w E. U.W. od orzekania w sprawie o sygn. akt IX C [...],

stwierdza swoją niewłaściwość i przekazuje wniosek Sądowi Rejonowemu w E.

UZASADNIENIE

Pismem z 27 lutego 2023 r. B.K. (dalej: wnioskodawczyni) wniosła o wyłączenie SSR U.W. od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w E. pod sygnaturą IX C [...] oraz o wyznaczenie innego sędziego do rozpoznania tej sprawy. Wnioskodawczyni wskazała, że w tej sprawie „mamy do czynienia z AKTEM OGRANICZANIA NIEZWISŁOŚCI SĄDÓW”. Wniosek oparła o swoje dotychczasowe doświadczenia, wynikające z „oddalenia prawie wszystkich spraw dotyczących rozliczeń z pozwaną, w tym wody, z jednoczesnym utrzymywaniem niesprawiedliwych rozliczeń i wymierzaniem zawyżonych opłat przez pozwaną w celu zwiększenia nadwyżki finansowej a także wywieranie nacisku na powódkę zmierzającego do wymuszenia sprzedaży mieszkania w niekorzystnych warunkach rynkowych”.

Sąd Rejonowy w E. postanowieniem z 12 czerwca 2023 r. (IX C [...]) przekazał powyższy wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego w trybie art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1093, dalej: „u.SN”).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Rejonowy w E. przekazał wniosek o wyłączenie SSR U.W. do Sądu Najwyższego, na podstawie art. 26 § 2 u.SN. Zgodnie z tym przepisem, do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania. Biorąc pod uwagę literalne brzmienie tego przepisu, jak również treść pisma wnioskodawczyni, w którym podniosła „ograniczanie niezawisłości sądów”, należało przyjąć, że postawione w nim zarzuty z formalnego punktu widzenia odpowiadają dyspozycji art. 26 § 2 u.SN. Na marginesie należy jednak dodać, że chociaż wnioskodawczyni stwierdziła, że zwłoka w rozpoznaniu „być może wynika z presji gospodarczej lub politycznej wywieranej na sędziego”, to nie wskazała jednak z jakich dokładnie powodów uznała, iż doszło do powyższego naruszenia. Przez brak niezawisłości rozumie się bowiem sytuację, w której sędzia pozostawałby zależny od różnorodnych wpływów i wskazówek ubocznych, ulegał wpływom w zakresie wydawanych postanowień oraz wyroków i innych czynności zmierzających do rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy. Tymczasem w swoim wywodzie wnioskodawczyni ograniczyła się jedynie do wyrażenia niezadowolenia z dotychczasowych rozstrzygnięć wydanych przez SSR U.W. w sprawach, w których wnioskodawczyni była stroną postępowania.

W niniejszej sprawie Sąd Najwyższy zobowiązany był uwzględnić treść wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 5 czerwca 2023 r. (C-204/21), w którym uznano, że przekazanie – na podstawie art. 26 § 2 u.SN – do wyłącznej właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego rozpoznawania zarzutów i zagadnień prawnych dotyczących braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego stanowi uchybienie zobowiązaniom, które wynikają z mocy art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w związku z art. 47 Karty praw podstawowych, jak również na mocy art. 267 TFUE i zasady pierwszeństwa prawa Unii. Trybunał zaznaczył, że kwestie dotyczące badania niezależności sądu i niezawisłości sędziego nie stanowią specyficznych kwestii prawnych w konkretnej dziedzinie prawa, które z tego względu mogłyby należeć do wyłącznej właściwości wyspecjalizowanego potencjalnie sądu. Co więcej, prawo do niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy oznacza, że każdy sąd krajowy powołany do stosowania prawa Unii jest zobowiązany zbadać, czy spełnia on takie standardy, jeżeli pojawiłaby się w tym względzie poważna wątpliwość.

Uwzględniając argumentację zawartą w powyższym wyroku TSUE, należało przyjąć, że w niniejszej sprawie wniosek o wyłączenie SSR U.W. powinien być rozpoznawany zgodnie z regulacjami zawartymi w art. 49 i nast. k.p.c. Zgodnie z art. 52 § 1 k.p.c., o wyłączeniu sędziego rozstrzyga sąd, w którym sprawa się toczy, a gdyby sąd ten nie mógł wydać postanowienia z powodu braku dostatecznej liczby sędziów – sąd nad nim przełożony. Prowadzi to do wniosku, że w niniejszej sprawie właściwy pozostaje Sąd Rejonowy w E.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Z.G.

[f.n]

